

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۹/۰۳/۱۱

عبدالله کمال

څوک د سولې مخالفت کوي؟

هغه فاسد او ناژمنه چارواکي، قرارداديان او فرصت غوښتونکي چې پر فساد روږدي دي د سولې مخالفت کوي.

که د جگړې تېرو ۴۰ کلونو ته وگورو، نو وینو چې امریکې او د هغه متحدانو د خپلو نړیوالو دښمنانو د ناکامولو لپاره یوازې له کوچنیو فرصتونو او د دغه کار لپاره یې له یوشمېر فرصت طلبو او ناژمنو افغانانو ګټه پورته کړې ده. دغه کار په افغانستان کې د امریکې د ناکامې اصلي لامل دی. ځکه په سیمه کې د امریکې د ګټو د ساتلو لپاره په افغانستان کې یو پیاوړې حکومت او له دې حکومت سره ستراتیژیکې ملګرتیا ته اړتیا وه، چې دغه کار یوازې د اصلي استبلشمنټ او ژمنو او رښتینو چارواکو او د خلکو استازو په شتون کې شونتیا درلوده. په خواشینۍ سره چې امریکې او ناټو هم له شوروي سره د جگړې پرمهال دغه اصل ته پام ونه کړ او هم یې اوس دغه حکومت چې په وروستیو ۱۹ کلونو کې د دوی په مرسته رامنځته شوی، فساد سالارانو ته وسپاره، چې په دې توګه یې کمزوری وساته او په دې سره یې په افغانستان کې خپله ستراتیژیکې ماتې یقینې کړه.

افغانستان په ایتایمو کلونو کې د سیمه ییزو هېوادونو د ستراتیژیکې انحنوو په مضیقه کې راغی، چې په پای کې د شوروي له یرغل او اشغال سره مخامخ شو. ځکه، هغه مهال افغان چارواکو ونه کړای شول، چې په هېواد کې سیاسي، اقتصادي او پوځي پیاوړتیا رامنځته او په دې سره نظم، امن او ثبات یقینې کړي، نو همدا وو چې د نړۍ د دوو زبرځواکونو یعنی شوروي او امریکې تر شک لاندې راغی چې ګوندې افغان کمزوری او بې ثباته حکومت به د نړۍ او سیمې د بې ثباتۍ سبب وګرځي. تر یوه ځایه هغه مهال دغه شک پرځای برېښېده، خو په کار دا وه چې له دغه حکومت سره مرسته شوي او ځان یې پیاوړی کړی وای، نه دا چې دغه هېواد اشغال او حکومت یې تر اسارت لاندې راغلی وای.

سره له دې چې ۴۰ کلونه وشول، خو اوس هم په هېواد کې د نړیوالو زبرځواکونو مداخلې او نیابتي جگړې څه نه دي بدل کړي. له تېرو ۱۹ کلونو د ناټو ځواکونه په افغانستان کې شتون لري، خو جگړه ورځ تر ورځې ورسره توده او سیمه ییز حساسیتونه او مخالفتونه ورسره نور هم زیات شوي دي. د دې وضعیت له ارزونې اوس د حل یوازې یوه لار راوتلې ده، چې هغه د افغانانو په ملکیت د سولې خبرې او هغه حکومت او نظام چې د دغه خبرو په پای کې رامنځته کېږي، د نړیوالې ټولني له خوا یې ملاتړ دی.

دغه خبرې اوس پیل شوې دي، تر کومه ځایه چې ښکاري ښې روانې دي، خو فاسدان او فرصت غوښتونکي چارواکي، قرارداديان او زورمندان یې سخت اندېښمن کړي او مخالفت یې کوي. داسې ښکاري چې په دې خبرو کې طالبان د ستونزو رېښو ته متوجه دي، د عمل ابتکار یې په لاس کې اخیستی، په قوت سره خپله خبره مطرح کوي او ورځ تر بلې د استبلشمنټ په توګه تکوین مومي.

د مسکو د وروستۍ ناستې ګډونوالو په ډاګه کړي، چې په دې ناسته کې طالبانو خپل پخواني ایډیالوژیک چلند او غوښتنو ته بدلون ورکړی، د دوی او طالبانو په غوښتنو کې تر ډېره یورنگوالی موجود دی او په دې سره له طالبانو سره په سوله کې کوم خنډ نه ویني.

د دې هڅو تر څنګ د سولې او هېواد د دښمنانو اندېښنه هم ورځ تر بلې زیاته شوې، کله له یوه او کله له بل تریبونو په بېلابېلو نومونو او برساماتو سره یوازې خپله تشه وېره څرګندوي او غواړي ورسره ولسونه منحرف کړي، خو دغه کار ورته ځکه ګټه نه کوي، چې ولس پوهېږي او یو وړي هسی هم د اوبو څر ته لاس اچوي.

په داسې حال کې چې ټول ولس د سولې خبرو ته هیلمن دی، خو سوله لاهم یقینې نه ده. ځکه، که له یوه پلوه سوله د نړیوالو او سیمه ییزو هېوادونو له هوکړې سره تړلې، له بل پلوه، د افغان مشرانو له ځیرکتیا او بېدارتیا سره هم تړلې ده.

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خبر و لولئ

ځکه، افغان مشران باید له یوې خوا د ستونزې هواري ته داسې یوه لار وړاندې کړي چې عملي او د ولس له ملاتړه برخمنه وي او هم بهرنیانو ته د امن او سلامتیا تضمین ورکړای او له بلې خوا له بهرنیانو د ملاتړ او نه مداخلې تضمین ترلاسه کړای شي.

په تېر کې هم څو ځله د سولې لپاره هڅه شوي او د سولې فرصتونه رامنځته شوي، لکه د ډاکټر نجیب الله د حکومت په پرځولو سره د مجاهدينو د حکومت رامنځته کېدل، ورپسې د طالبانو امارت، اوس اوس د ناتو په ملاتړ تېر ۱۹ کلن حکومت، خو دغو ټولو هڅو نتیجه نه ده ورکړې او سبب دا دی چې بهرنيان باور پر بادارۍ او مداخله لري، افغان سیاستوال د واک انحصار، غلامۍ او ملت ځپنې ته هڅوي او ټپل وهي. معنا دا چې یوازې د سولې له فرصت نه افزاري گټه پورته شوې، خو د سولې ادا مې ته چې تر ټولو سخت پړاو او د سیاست په وړاندې سخت ننگونه ده، کار نه دی شوی.

جگړه مارانو او انحصارگرانو نور باید له تاریخ نه درس اخیستی وي، چې د سولې د خبرو پرمهال د انحصار هڅه و نه کړي او واک یوازې د ولس لپاره وغواړي.

اوس هم د سولې په خبرو کې یوه ژوره اندېښنه شته، تر کومه ځایه چې بشکاري د سولې په خبرو کې طالبان د استبدادمنت په توگه جلوس کوي، خو دا چې طالبان به په راتلونکي کې په رښتیني ډول دغه رول ادا کړای شي که نه، لا هم د یوې پوښتنې په توگه پاتې ده. که څه هم داسې یوه خوش باوري شته چې گوندي په واک کې د طالبانو په راتگ سره به فساد او فاسد چارواکي له منځه لاړ شي، نظام به د عدالت پر پل ورسم شي او طالبان به د خپل حکومت لپاره له ملت پالانو کار واخلي، خو بیا هم د دغه کار لپاره کوم تضمین نشته او دا وېره هم شته چې کېدای شي یو شمېر طالب مشران لکه اوسنیو اکثر و چارواکو غوندې د بهر پالنې، غلامۍ او فساد لار خپله کړي.